

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kérlatok nem adatkak vissza.

KÖZERDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja.
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Néhány szó iparos osztályunk érdekében.

Tornyai Károlytól.

Külföldön nyert tapasztalataim között nem utolsók azok, melyeket alkalmam volt hét esztendőn keresztül szerezni oly férfiak körében, kik a munkás osztálynak szentelték áldásos működésük java részét, s a melyeket gyűjthettem oly intézetekben, melyek az iparra szánt ifjuság testi, lelki javainak előmozdítása végett állítottak fel egyes világvárosokban. E városokban, mint jól tudja mindenki, ki csak valamennyire foglalkozik jelenkorunk egyik legfontosabb kérdésével, a szociális kérdéssel, mint a hamu alatti parázst, szitják az elégedetlenség tüzeit, s nevelik nagyra azon veszélyes, az általános rend, a köz és magán vagyon biztonsága elleni elveket, melyek időnként mint egy nagy világháboru előjátékai nyilatkoznak, s helyi közel előtörnek ama számos tüntetéseken, munkás-zavargásokban, strájkolásokban, melyekről szomorú tudósításokat olvashatunk a hírlapokban.

Igaz ugyan, hogy hazánk annyira a mennyire még meg van kímélve ezen vagyonos osztály ellen irányzott nagyobb merényletektől, miután viszonyaink között a strájkolások nem találtak még oly állandóan alkalmas talajra, mint más államokban, jóllehet itt ott jelentkezik már mi nálunk is külföldiek izgatásai folytán a hydra. De talán éppen azért senkinek nem szól annyira a régi klasszikus közmondás: „principiis obsta, sero medicina paratur,“ mint éppen nekünk magyaroknak, illetve amaz akár közvetve, akár közvetlenül érdekelt feleknek, kiknek szavuk van oly fontos kérdések elintézésében, melyek az iparnak a mai nagy kapitalizmus és lelketlen konkurrenczia moloch ja által fenyegetett képviselőit, ezekben pedig a társadalom ama osztályát érintik, mely közgazdasági életünkben tagjai nagy számánál, személyes tehetségeinél s az általa előállított ipartermékek nagy értékénél fogva igen fontos hivatással bír.

Ezek után valaki azt kérdezhetné, hogy mit akarok én tulajdonképen kisütni? Megmondom ezt

mindjárt azon előrebocsátott megjegyzéssel, hogy nem lehet mindent újságírói rövidséggel hevenyében letárgyalni.

A számos strájkra reflektálva, azt akarom mindenek előtt felemlíteni, hogy Bécsben való több évi tartozkodásom alkalmával, de különösen 1886-ban közelebről magam is megfigyelhettem olyan strájkolás félet. Rendezték pedig egy izben a 10 kerület gyármunkásai, máskor ismét a mészárosok, egy harmadik alkalommal a lóvasut kalauzai s kocsisai. Nem akarok bővebben az ekkor észlelt emberi vadság, düh, féktelenség és embertelenség egyes nyilvánulásairól, az ekkortörtént szerencsétlenségekről stb. beszélni, csak egy különös és érdekes tünetet emelek ki, mi szerfelett jellemző egy ily munkás zendülésre, de a mi elszegényedett iparos osztályainkra is hogy pl. a lakatos vagy kovácsmunkások által inscenált strájk alkalmával nemcsak a lakatos vagy kovács mesterség, hanem az ipar minden ága is képviselve van nemcsak egy vagy tíz kicsapott, vagy megszökött inassal, elzüllött, munkakerülő legényel, — tönkrement, a nyomoruságba lustaság és korhelység által önmagát bele taszított mester által, hanem ötvennel, százal is s ezek mindegyike ront, tör, zuz, mindent ami keze ügyében kerül, s elvakult dühében képes még ölni is.

Oly jelenség az, mely hangosan bizonyít a mellett, hogy az iparos osztály általánosságban, ugy mint az egyesben, alapjában meg van mételezve és hogy nem csak az egyes gyártelepek, bányászak harca, nem egy iparos, vagy munkás osztály lázongása az olyan strájk, hanem a különböző élethivatásu elszegényedett nép felkelése, a helyi viszonyok szerint s a rendőrtörvények féke alatt kisebb, nagyobb kiadásban. E szomorú való, fényes, jóllehet nem kellemes világosságban jelentkező bizonyossága annak, hogy a szociális kérdés helyes megoldásánál vissza kell menni a hiba gyökerére, ha segíteni akarunk egyelőre a nagyobb városok, munkástelepek iparosainak, munkássainak a képzelhetőnél is sokszor nyomorultabb helyzetén, s nem szabad szem elől tévesztetni azt sem, hogy

azon szerencsétlen és elégedetlen iparos osztály többnyire nem csak a főváros, vagy más nagyobb városok benszülőtteiből verődik össze, hanem, hogy ennek bőséges anyagot a vidék, a kisebb városok iparos osztálya szolgáltat az egyes iparágakban gyengén vagy hiányosan kiképzett, tudatlan, rosszul nevelt, vagy éppen erkölcsileg tökéletesen elhanyagolt individuumok szabad lábra való bocsátása által, kik aztán ösztönszerűleg, légvárakat építve tódulnak az ország minden részéből a főbb városok felé, szerencsét próbálni, végeredményben pedig — kegyetlenül csalatkozni és elzülleni. Az ilyen szegény pártfogolatlan, magára utalt s elkeseredett egyénekkel visszaélő, rákfenéhez hasonló gazemberek mindég találkoznak, kik ígérnek, bujtogatnak, szitják az elégedetlenséget, — kifosztják utolsó fillérüktől a maguk számára, s megvan a forrongás, mely pusztító lángként csap fel, ha arra alkalma, tere nyílik.

Hogy ez utóbbi állításom nem a légből kapott, a toloncozások statisztikája bizonyítja. Hány és hány száz elzüllött egyén jó haza külföldről a rendőrség magas pártfogása mellett. Kérdezze meg tőlük valaki, hogy hol inaskodott, mit tanult, hogyan tartották, mit tudott felszabadulása idejében? s hajmeresztő dolgokat hallhat sokszor az ember. A nagy városba, hová reménykedése vezette, alkalmatlannak bizonyult, hánya-vetődött mindenfelé, mindennel foglalkozott, csak iparágával nem, a melyet érteni vélt; azután elzüll, a nyomoruság, az élet nehézsége minden rosra ráviszi és mint a társadalomra megbukott szegyegefolt kerül haza. Bukott voltának keserve bántja tovább is, magába szívott veszélyes elveit terjeszti később is, mérgez maga közül, a merre csak jár, ront s pusztít erkölcsileg, a hol és a mennyit csak lehet.

A mi itt az egyesről van mondva, a tapasztalat e nagy világban ezrekről bizonyítja. Ezek után pedig ki nem veszi észre, hogy mily nagy jelentősége van egy nemzet életében az iparos osztály helyes, gondos, keresztényi, erkölcsös nevelésének, melyet már korán meg kell kezdeni az előzetes elemi iskoláztatás és neveltetés útján elő-

TARCZA.

Ne sirj, édes anyám!

— Édes atyám ravatalánál. —

Ninesen olyan zápor,
A mely meg ne szűnnek,
S én hiába várom
Sírásod megszüntét.
Pedig, édes anyám
Könnyeid hullása
Szívembe hat mélyen,
Bánatomat ássa.

Oh, hát hogy is múlta?...
— Hogy kivánom tőled? —
Hogyan is fogyna ki
Hulló, ömlő könnyed?!
Hiszen oly mélyeseg
— Nagyon jól tudhatom —
Könnyidnek forrása,
Oly mély a fájdalom!
Kin csüggöttél bússággal,
Kit forrón szeretel,
Azt fedtél el tőled
E gyászos szemfedél;
Harmice évi búban
És örömben társad
Itt, e koporsóban
Alszik örök álmat.
Midőn nem is sejtéd,
Hogy válnod kell tőle,
Akkor jött a végzet,
Hogy gyorsan megölje,
S megsebzé szived is,
Megsebzé sulyosan,
Véle a te lelked
Fele is oda van! . . .
— Értetek hát, anyám,
Drága, édes lelkem!
Mért nem apad könnyűd,

Miért foly szűnetlen.
S mégis! kérlek! ne sirj!
Könnyeid hullása
Szívembe hat mélyen,
Bánatomat ássa
Mindégyre
Mélyebbre. . .

Lásd: nagy a veszteség,
Mely szivedet érte,
De vajjon kisebb az,
Mely jött az enyémre?!
Vajjon nem ép oly nagy
A gyermeki bánat,
Mint a minő az, mely
A hitvesben támadt?! . . .
Te ferjet veszítettél,
Én meg édes atyát;
Örök arny borult rám,
Mint borult te read.
Szerelmünknek ő volt
Közös, drága tárgya
És az ő szerelme
Reánk volt ruházva.
Nagy, nagy a veszteség,
Mely nehezült reánk,
Nagy a keserűség,
Kettőnkben egyaránt.
A ki büszkeség volt,
Az lett megtörtéségünk,
S a ki örömlünk volt,
az lett — bánat, nekünk!
— Hát hogy ne érteném?
Érezem is, oh, nagyon,
Ha szemeden könyű
S jászó az ajkadon.

S mégis . . . esdek! ne sirj!
Könnyeid hullása
Szívembe hat mélyen,
Bánatomat ássa
Mindégyre
Mélyebbre.

Azon az oltáron,
Abban a templomban,
Hol szerelmem áldoz,
Tenképed is ott van
S most, hogy sirba hullott
Az a más, az első
Helyébe elsőnek
A tied, tied jó.
Te vagy most az, a kit
E földnek kerékén
A legesleg-inkább,
Forron szeretek én.
S minthogy így szeretlek;
Valahányszor jagszatsz,
Éles törzstörsként
Szívembe nyíllal az,
S a mit könyvet hullatsz
Lelkembe hull az mind
Fájdalmam, keservem
Tüzére — olajkint.

Oh! mert kit szeretünk,
Annak a fájdalma
Mintha nem is övé,
Hanem mienk volna!

Bánatom növekszik,
Hogyha sirni látlak,
Zokogásod hangja
Keservesen áthat . . .
Szüntesd hát sirásod!
Ne tépdésd e szívet,
Mégvan ez már tépve,
Építgy, mint a tied!
... Ne zokogj! . . . végy erőt!
Kíméljed önmagad
S kímélj, anyám, engem,
Mert szívem meghasad! . . .

Drága kincsem, anyám!
Könnyeid hullása
Szívem marcangolja,
Bánatomat ássa . . .
Ne zokogj! . . . ne zokogj! . . .
Fojtssd el fájdalmidat,
Mert a kettős kintol
Megörül — tenfad!

B. Józsa.

A titok.

A nagy teremben semmi zaj. A fehér falaknál csak a haldokló arca fehérebb. A megdöbbenő csendben halkán imádkoznak körülötte felügyelői, barátai. Ott ül a széken a leány. Egy-egy pillanatban oly üde arca, mintha mosolyra nyilvánának az ajkai, azután ismét azok a fájdalom-dulta vonások. Iszonyu kin nézni az élet küzdelmét, egy ily ifju élet küzdelmét a hallal. Egy kézmozdulat ezer élt tiltana távol magától, egy nézés a sötét szemekből meghódítaná a lelketlenséget, egy mozdulat megrettentené a merészsé-

get, a fájdalom nagyságának most hörgő, most alig elhaló hangja elsimitaná a tenger hullámain, de a halál, az ott lebeg felette, azt nem icszti el onnan semmimem. Mind közeledik, egyre hatalmasabb lesz. Ott ül szeme előtt, kérkedő csatára hívja fel az utolsó életerőt.

A „Nővérek“ olvasóforgatását megszakítja egy tompa sikoltás. A szél félelmesen rázza az üvegtáblákat, belekap a rostélyba s hogy győzni nem tud, sikolt, tombol, dühöng . . . azután ismét az az egyhangu dudolás váltja fel. A fiatal növendékek még jobban alá görnyednek, mintha onnan a földből várának segítyt, nem merik szemeket felemelni. Reszketnek a fételemtől.

Egyik szegletben beszélget két idősebb.

„Erős küzdelem lesz, mondá az egyik. Ma egy éve, hogy itt van s oly erős természete volt. Kiült arcára a fájdalom, de csak most tudta levern. Mily hamar megtanult lemondani; elfeledte az élet kínáló elveit. Elfelelt mindent, mi addig övé volt s az élet ezer apró örömet beváltotta — fájdalommal. Oly fiatal és oly sokat szenvedett. Ma egy éve volt éppen, mikor behozták félhalva, ajultan. Mi gyógyítottuk, hanem a seb ott volt, szíve mélyén, mit meggyógyítani semmi, csupán — ideig — feledtetni tud az idő.

Egy másik sikoltás megszakítja a beszélgetést. A szél ismét megrázza az ablakokat. Oly rémes minden. A fiatal lány végső erővel emeli fel kezét, megtörli homlokát, a selyempillák megnyílnak, körültekint. Mind járnak ajkai, észrevétlen, ki nem vehető szókat susog. Aztán hallhatóvá lesz. Mint pokoli mosoly vonul egy vonás át arcán, aztán mintha megfagyna mindez, a selyem pillák ismét lecsukódnak s csendesen susogja „Titok!“ „Titok.“ Az életet még csak a szenvedő vonások pillanatnyi meglevenülése mutatja,

készített iparos tanoncok lelkiismeretes, szeretetteljes oktatása által oly tényezőkkel, melyek kezességét nyújtanak arra, hogy abból a szegény inas gyerekből becsületet tudó, a mai élet és társadalmi viszonyoknak megfelelő tanultsággal, állásához mért társadalmi routinnal bíró, iparát szerető, azt jól értő, lelkiismeretes, keresztény hazafias polgár váljék.

Első pillanatra nehéznek látszó feladat ez, főképen, ha ama szomorú állapotokat vesszük szigorubb megfigyelés alá, melyek között iparos tanuló ifjúságunk ez idő szerint, bárhová is tekintünk, szegényes, sok tekintetben kicsinyelt, mindenféleképpen megnehezített életét tengetni kénytelen. De higgye meg bárki, hogy hálálatos feladat ez, mely megnyugtató, örömeiket okozó, sokszor feltűnő eredménnyel hat nemcsak azon egyesekre, kik nemes lelkük hivatását követve e téren nagy szolgálatot tettek hazájuknak és a társadalomnak, hanem egész városokra és számtalan családra, első sorban pedig azokra nézve, kik ily áldozatkésznek, ily nevelésnek köszönik testi-lelki boldogságukat, megelégedésüket.

Allitásonmat legjobban ama fényes eredmények világítják meg, melyeket az iparos tanoncok érdekében és javára működő egyének, p. o. Olaszországban és most már áldásos intézményeiben az egész világon a szegény inasok áldott atyjának tekinthető, 1888-ban Turinban elhunyt Dom Bosco felmutathatott és a melyeket az ő szellemében működő tanítványai által szervezett s keresztény szellemben működő inasegyletek nap nap után felmutatnak. Ez intézmények alapjában óhajtanak segíteni a szociális kérdés megoldása körül támadt igazán kétségbe ejtő nehézségeken, ellensúlyozva az általános rend felforgatására célzó veszélyes mozgalmakat, melyek az enyém és tied közti különbséget semmibe sem véve mindinkább lábra kapnak és rohamosan elfoglalják azon tért, melyen egy tisztos iparos nemzedék kellő pártfogással, munkaszeretettel, lelkiismeretséggel, a feltétlenül szükséges és az igényeket kielégítő képzettséggel oly helyet nyerhetne. mit az egyéni és családi jólét a megelégedés tiszteletet keltő alapjának tekinthetnének.

(Folyt. köv.)

Az 1892-ik évi posta és távirtda forgalom vármegyénkben.

Vármegyénkben 7 községben van postával egybekötött távirtda hivatal, u. m. Abrudbánya, Balászfalva, Gyulaféhevár, Marosujvár, N.-Enyed, Verespatak és Zalathna községekben; 16 helyen pedig csak postahivatal van, u. m. Alsó M.-Vár-

radja, Alvincz, Gy.-Fehérvár-vár, Karácsonyfalva, Ladamos, M.-Bükkös, M.-Forró, M.-Igen, M.-Lapád, M.-Csucsz, M. Sz. Benedek, Pókafalva, Szász Csanád, Tövis, Vingárd és Vizakna községekben. A vasut mellett fekvő községek a vasuti állomás távirtdáját használhatják, míg ellenben oly község, mint M.-Igen nélkülözi. A közelebbi időben Drassó fog postát s lehetőleg még távirtdát is kapni gr. Teleky Arvéd áldozatkészége folytán.

A felsorolt hivatalok kézbesítési köréhez 204 község tartozik, s a szolgálatokat 54 személy, köztük 4 nő, teljesíti. A forgalom évről-évre növekedik, így pl. a bevétel volt 1891-ben 85,425 frt, 1892-ben 88,738 frt, tehát 3313 frttal több, míg ellenben az 1892. évi kiadás csak 207 frttal multa felül az 1891. évi 44,957 frtot.

Legnagyobb bevétel volt: Gy.-Fehérvárt: 25,171 frt, N.-Enyeden: 15,766 frt, Abrudbányán: 9,226 frt, Balászfalván: 9,044 frt, Gy.-Fehérvárt a várbeli postánál: 5,729 frt, M.-Ujvárt: 3,228 frt, Tövisen: 3,506 frt, Zalathnán: 4,577 frt, Alvinczen: 2,599 frt, legkevesebb Forróban: 139 frt.

A forgalom nagyságát a következő adatok jelzik a postánál. Érkezett 405,920 drb. levél, 167,480 levelezőlap, 197,840 nyomtatvány és áruminta, 254,640 portomentes levél, 60,120 ajánlott levél (feladatott: 75,860 drb.), 109,280 csomag (felad. 35,600), 10,240 pénzeslevél (felad. 11,360), 60,508 utalvány 1,791,491 frt értékben (feladatott: 116,317 utalvány 3,519,827 frt értékkel). A hirlap előfizetők átlagos száma: 1708.

A távirtdáknál feladatott 21,377, érkezett 25,663 sürgöny. Bevétel: 10,671 frt volt.

Érdekes a postatakarékpénztári és cheque forgalom is. Husz postahivatalnál 854,270 frt fizettetett be és 141,067 frt fizettetett ki, úgy hogy befizetés 326,510 frttal, a kifizetés 19,624 frttal haladta meg az 1891. évet. Legnagyobb bevétel volt: Gyulaféhevárt 396,065 frt, N.-Enyeden 167,222 frt, Balászfalván 63,294 frt, Abrudbányán 62,875 frt, Zalathnán 38,526 frt, M.-Ujvárt 36,175 frt, Verespatakon 33,060 frt, Tövisen 23,138 frt, mely adatok, a létező pénzügyi helyzet számát és forgalmát tekintve, örvendetesen jelzik népünk takarékosági hajlamát, melynek fejlesztését emelni nagyon szükséges.

Levelezés.

Abrudbánya, 1893. június 15-én.

Évezredek óta az emberiségnek talán legáltalánosabb témája, mely leginkább is el van csépelve, az időjárás; hogy ez első levelemet is, az időjárás, már nagyon is banalissá vált témájával kezdem, ezzel csak a történelmi hűség szellemében vélek cselekedni. Mert a mi görbe

„Mokány országunkban úgy látszik nem akar nyár lenni. Időjárás Ő nagysága nálunk felette szeszélyes és kacér s hozzá még sem hasonlít a többi szeszélyes és kacér asszonyokhoz, kiket hízelgésével, bókokkal s (finis coronat opus!) tolettékkal mégis csak, ha nem is állandó hűség-gel, de legalább ideig-óráig magunkhoz láncolhatunk. Naponként váltakozó, zúgó záporosó „hull a magas egek-ből“, majd az itáliai ég méltó vetélytársaként derült kék ég mosolyg reánk, szóval borra-derű s derűre boru idő-járásunk általános jellege. S e miatt a majálisozó fiatalság volna „boldogtalan egyedül“, azonban nem lévén a természetben abszolút kar, ha nem táncolhat a fiatalság, a gyakori esőzések folytán, annál jobban táncolhatnak a zuzdák nyílat. S ebből bizonyára sokkal több haszna is van ennek a szegény „Mokány hazá“-nak, mint a mekkora sérelmet szenved a fiatalság táncolhatna-kedve.

Hogy rátérjek végre levelem tulajdonképpeni céljára, előre megjegyezhetem, hogy e hét reánk nézve eseményekben nem volt gazdag s ha mégis akad egy följegyzésre méltó esemény, azt bizony mégis csak az időnek, no meg a Szeged-gyulaféhevári vasutnak köszönhetjük.

Tegnap érkezett haza városunkba szeretett polgármesterünk, Boér Béla a szegedi állomáshozból, hol párbaj vétségért 30 napi börtönt állott ki. Az „Abrudbányai vadász- és lövész-társaság“ karöltve a városi tanács és képviselőtestülettel, dísztagja tiszteletére a „Vadász-otthon“ elegáns helyiségében este banquetet rendezett s még előbb fogadására mintegy tizenket fogaton Miski József h. polgármester vez-tése alatt körülbelül ötvenen mentek elebe Bucsum-Cserbuig, hol Miski József helyettes polgármester üdvözölte s kísérték lakására. A banquet-ten az „Abrudbányai vadász- és lövész-társaság“, a városi tanács, a képviselő testület tagjai s a polgárok közül 70-en vettek részt.

Az ünnepelt dísztag az egész banquette alatt lelkes ovatiok tárgya volt; a banquetten számos felköszöntőt mondtak: Kilyén Karoly albiró nyitotta meg a felköszöntők sorát, lelkes eljenzés közt éltetván Boér Bélát, Boér Béla zajos tetszés és éljenzések közt Abrudbánya város polgárságára, Miski József Boér Bélára, Jeney Samuel Zsanthy Gáborra, Zsanthy Gábor jarásbíró nagy hatást és tetszést aratott szép beszéd kíséretében a polgárságra és Boér Bélára, Nagy Kálmán az ünnepelt családjára, Székely Albert Boér Bélára, Vari Gábor az abrudbányai iparos polgárság vezérszónoka valóban szellemes és megérdemelt hatást keltett beszédében Zsanthy Gáborra, Szidlo Ede a mai est okán szolgálati affairs második martyrja Kilyén Karolyra, ki párbaj vétségért ugyanazon ügyben, melyben Boér Béla is részes volt, tíz napi állomásház büntetést állott ki. Nagy Ferencz a polgárság nevében Boér Bélára, Vari Gábor Miski József-re, Nagy Kálmán Zsanthy Gábor fővadászmesterre és családjára, Székely Albert a banquetten megjelent románokért emelt poharat, Riez Karoly török nyelven tartott beszédében „csokjasá“-za Boér Bélát, mire Vari Gábor nem akarván Riez megett maradni szintén török nyelven disputált vele, Friedmann Adolf Boér Bélára, Sidlo Ede Friedmann Adoltra, a bécsi idegenre. Makaveiu Péter igen ügyesen a magyar-román egyetértésért, Boér Béla pedig Makaveiu Péterre mint elvtársára emelt poharat. S mondottak bizony még sok felköszöntőt, de mind felsorolnom lehetetlen.

Éjféli 12 órakor vett búcsut Boér Béla a tiszteletére összegyűlt tarsaságtól megköszönve a szives fogadtatást és kitüntetést s éljenzések és a zenekar indulója mellett eltávozott polgármester azon meggyőződéssel távozott el körünkből, hogy Abrudbánya város polgárságának azon része, melyet magán érdek nem vezetnek, hűséges ragaszkodással viseltetik iránta s hiszik, hogy ezt a napot bizonyára legkedvesebb emlékei közé fogja sorolni. A tarsaság éjféli után 1 órakor úgy az ünnepeltet, mint Zsanthy Gábor fővadászmestert éjjeli zenével tisztelte meg.

Magyarországnak talán valamennyi nemzetisége képviselve volt egy néhány egyén által a banquette s ha elnézte az ember, hogy egy-egy idegen ajkúak magyar, német, vagy román nyelven tartott toasztja minő hatást és lelkesedést keltett az egész tarsaság körében, mikor pl.

mulva látogathat meg ismét. És aztán sirtunk, zokogunk, mintha csak örökre kellett volna elválnunk.

Ősz volt. A fák levelei megsárgultak, a rózsák kezdették elhullatni szirmaikat. Egy novemberi reggel leforrázta a dér a még megmaradt bimbókat s mi oly szomorúak voltunk. Eltemettük őket édes álomra, majd tavasszal ismét együtt hallgatjuk meséiket, álmaikat.

A mint elméltünk, Jenő egyszerre megragadta kezemet és oly csodálatosan nézett reám, mely szeméből mintha villámok cikáztak volna. Arcára a legellentétebb érzések ültek ki; öröm és bánat, vágy és lemondás hangján szólott:

„Etelka, miért mondjam, a mit te is tudsz. Miért mondjam, hogy szeretlek, véghetetlenül. Egy tavasz, egy nyár voltak életem tavasza és nyara. Ennek virágzata volt édes titkomnak tanuja. És most a rózsától, a hervadt levéllel eltemessem titkomat? Az ősz érzelmeimre is lepelt borítson? Én nem tudok nélkülölni! Gyere ősz apád s szerető nagynénéd áldását kérjük rá; a virágoktól nem tudtál meg semmit anyádról. Gyere kérjük ki az áldást s aztán szeresd együtt őket. Nekem sincs sem anyám, sem apám. Nem ismertem őket, egy vadász nevelt fel. Csupán nevedem mondá és én e nevet mocsoktalanul adom neked. Szólj, határozz, mert nélküled egy percig sem élhetek!

Igy szól s én követtem akaratlanul a küszöb felé. Oh milyen boldog voltam akkor!

Mintha megértette volna a haldokló, hogy róla beszélnek, mélyet sohajtott. A szél most is rémesen verte a száraz faleveleket az ablakhoz. A beteg ajkairól két szó lebbent el, „titok“, „titok!“

Heves csengetés rázza fel az imádkozókat s a két beszélgető közül egyik eltávozik. Nemsokára vezet egy 45—50 év körüli, megtört vonású nőt s egyenesen viszi oda a fejedelműhöz. Ez volt, kivel az imént beszélgett. — Valami írást ad át az idegen apáca, azután a fáradtságtól összeroskadva ereszkedik egy székre.

Soror Klementina, maradjon velünk még egy kissé, reggel intézkedem lakásáról.

Valahonnan most helyezték át ide, saját kérelmére. Szemeit oda fordította a haldokló felé. Oly szép volt az így is. Szó nélkül oda lépett s homlokán csókolt a haldoklót. Az kinyitotta szemeit, ismét egy mosoly futott végig az ajkakon. Aztán csendesen, ismét susogta „Titok!“ „Titok!“

A fejedelműre kérdőleg tekintett fel az ujonjt. Az magyarázni kezdé a rejtélyes mondást.

„Sokszor beszélte el történetét Eüsabia, nagyon jól ismerem már. Legutoljára most a mult héten mondá el. Nagyon sokat szenvedett szegény, nagyon szomorú történet.

Nagy ideje, mindjárt egy éve vagyok itt, kezdé elbeszélését. Nem is hiszem, hogy tud éjlem. Istenem, mennyi változás, ma egy éve és ma. Akkor még gyönyörködtem a napvilágban, sugarai oly pajkosan játszottak. Ugy szerettem a természetet. Néztem a tavaszt, fák rügyezését, a virágok nyílását. Hallgattam a madarak éneklését, azt is értettem, mint a fűszál beszédét. Észrevétlen nagy leány lettem.

Nagy néném nevelt engem, ő ápolta apámat. Anyámat nem ismertem, azt mondták, nem tudják mi lett vele. Én nekem úgy fáj, hogy nem sirhattam ki magamat sirdombján, vagy ha él, nem panaszhattam el elhagyatottságomat szerető kebelén.

Apám csendes örült volt. Nem szólott soha egye-

bet, csak ezt susogta „titok“, „titok.“ Mikor anyámat kérdém tőle, megrázkódott, kezeivel hadonászott, szemét behunyta és két könnyesepp gördült végig a ráncos arcom. És én nem kérdeztem többet, pedig oly igen vágytam utána.

Nagyon szeretett apám, csak akkor volt nyugodt, ha én is mellette voltam. Ott ültem majdnem egész nap mellette, csak ha elaludt, akkor futottam ki a kertbe, mezőbe, hogy a remegő fűszálról, az ezer virágtól megkérdezzem a titkot, mely éjjel álomom, nap-pal gondolatom volt. Hiába kerestem, választ senkitől, semmitől nem nyertem. Addig fájt ez a titokzatos, míg egyszer én is titkolózó lettem. Nem mondtam el senkinek, hogy én, szeretek, szerettem.

Egyszer a mint a titkot kerestem a mezőben, egy fiatal mérnök jött felém. Oly deli, oly szép volt ő. Nyílt arcán ragyogott a becsületesség, szemében mély tűz. Egy perc elég volt, hogy meglássuk és megszeressük egymást. Aztán mikor az est homálya leszállt, s a napi munka szünetelni kezdett, mi együtt gyönyörködünk a virágokban, együtt ültetünk, öntözünk őket. Ő ásott kisgödört, belekialtotta nevémet és hogy ő mennyire szeret, hogy a virág mit beültetünk szép legyen; én kezembem vittem a vizet hozzá s lehajolva, én is bele suttogtam „Jenő!“ én is szeretlek nagyon, nagyon. Aztán játszottunk, kergetőztünk, mint kis gyerekek. Oly hamar eltelt az idő.

Némelykor viszhangzott fülemben: „titok, titok!“ és én befutottam apámhoz; ő úgy várt. Megsimogattam, elcsendesítettem s aztán futottam a virágos kertbe, mert nagyon sok dolgom van s ismét játszottunk, kergetőztünk tovább.

Egy este komoly arccal jött oda. Szótalan és roszt kedvű volt. Aztán elmondta, hogy már távoznia kell e vidékről pár nap mulva s ki tudja, hány nap

egyik t...
lagon e...
másnap...
a fölött...
egyetért...
lyet a t...
hogy a t...
olyan a...
föld deli

V
felkérjü

történt fe...
szűkebb...
alaposan...
bizonyos...
fejezéshe...
teg létező...
rásbírosá...
zeli szon...
lása mi...
megfordú...
és vidék...
irányadó...
teendő fe...
sége irán...
felszólalt

miniszter...
által ok...
melyből...
balászfal...
hoz 790...
el is kül...
ugyanesa...
szakban...
mit a sze...
köztudom...

galom in...
azonban...
közbenjár...
oltó egy...
dődőleg...
lommall...
szünetek...
jónak igé...
minél szá...

kir. konv...
ságának...
19-én del...
hó 21-én...
tanya épí...
tartott in...
galomra...
szül. Szer...
zett dr. V...
Dezso, tes...
Cornélia...
Vilmos, H...

„Ép...
tünk volt...
tyát vet...
csiak volt...
találkozott...
mondta u...
S mi ugy...
Viga...
te. Aztán...
jót, de sz...
megtört é...
A te...
„titok...“
Azu...
Összehas...
gatott: Az...
„Cze...“
A sz...
pillantotta...
cseppet s...
des lett...
mit kérde...
A b...
Az ujonj...
beszélés...
megcsók...
jedelem...
Miko...
arcot látt...
bevitt apa...
léptekkel...
gányne ig...
„Éb...“
Készítsd...
mikor eze...

egyik német honfitársunk azt mondta, hogy „E nagyvilágon e kívül nincs számokra hely,” a nagy öröm dacára másnap a kiábrándulás okozta fájdalommal tünődnie a fölött, hogy miért nem lehet mindégylünk közt olyan egyetértés könn a magánéletben, mint a közéletben. milyet a toasztók kívántak felköszöntőikben s miért van az, hogy a magyar leginkább a magyart ragja marja s miért olyan a magyar egyetértés, mint a szivarvány vagy az Alföld delibabja? . . .

Allquis.

Vegyes hírek.

Lapunk t. előfizetőit és hátrálékosait felkérjük az előfizetések szíves megújítására.

A közigazgatási bizottság június havi ülésében történt felszólalás következtében az alispán elnöke alatt szűkebb körű bizottságot küldött ki, mely a helyszínen alaposan informálja magát az igazságügyi kormányzat azon bizonyosnak állított tervezése felől, hogy a fogda már befejezéshez közeledő megnagyobbítása folytán, a nagy beteg létszámra számítható bőrtón kórházat a n.-enyedi járásbíróhoz oly közel akarják berendezni, hogy eközeli szomszédság a ragályos betegségek lehető széthurcolása miatt ugy a bírósági személyzetre, mint az ott megforduló nagy közönségre s további sorban a városra és vidékére nézve is felelő aggályos. E bizottság jelentése irányadó lesz a közegészségi tekintetek megóvása végett teendő felterjesztés tárgyában; melynek sürgős szükségessége iránt több bizottsági tag már ellene is igen erélyesen felszólalt.

Segély az árvíz károsultak részére. A belügyminiszter főispánunk előterjesztéséből értesülvén az árvíz által okozott pusztításról, 2000 frt segélyt utalványozott, melyből a magyarigeni főszolgabíró kezéhez 375 frt, a balástali főszolgabíróhoz 135 frt, az alvinczi főszolgabíróhoz 790 frt, a gyulafehérvári polgármesterhez 700 frt, el is küldött. Azonkívül a földművelésügyi miniszter, ugyancsak főispánunk előterjesztésére, az előhaladott időszakban jó sikerrel vehető köles vetőmagot utalványozott, mit a szerencsétlenül járt földészek érdekében ez uton is köztudomásra hozunk.

Maros-Ujvárt a bányamunkások között mozgalom indult meg kedvezőbb bérfizetés érdekében, mi azonban már lecsillapodott a bányahivatali tisztviselők közbenjárása folytán.

Nyári multság. A nagyenyedi önkéntes tűzoltó egyesületnek június hó 2-án délután 5 órakor kezdődőleg a setatéren nyári multságot rendez, mely alkalmával a zenekar válogatott darabokat fog előadni a táncszünetek alatt, főhívjuk a n. é. közönséget, hogy ezen jónak ígérkező multságon — már az ügy érdekében is — minél számosabban jelenjenek meg.

Gyászhir. Malomvízi dr. Malom Zsigmond m. kir. konvéd ezred-orvos életének 28-ik, boldog házasságának 5-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 19-én dél után 6 órakor elhunyt. Hült tetemei folyó hó 21-én d. u. 4 órakor helyeztetek el a honvéd lak-tanya épületéből az ev. ref. vallás szertartása szerint tartott ima után a helybeli ev. ref. sirkertbe örök nyugalomra. Gyászolják özvegy dr. Malom Zsigmondné, szül. Szentjánosida, mint neje. Malom Aranka férjzett dr. Veres Vilmosné, Malom Pirokska, dr. Malom Dezső, testvérei. — Balogh Dezsőné szül. Szentjánosida Cornélia, Szentjánosida Emília. sógorai. — Dr. Veres Vilmos, Balogh Dezső, sógorai. — Veress Gábor, Ve-

ress Géza, Veress Laci, Veress Szilárd, Balogh Vilmos, mint unokaöccsei. A katonai díszszertartás végzett temetésén nagy közönség vett részt, melyen sajnálva a korán elhunyt derek férfi halálát.

Köszönet nyilvánítás. Mind azoknak kik szívesek voltak behal terjem dr. Malom Zsigmond temetésén megjelenni és részvét nyilatkozataikkal súlyos fájdalmat enyhítettek, fogadják hálás köszönetem. Özv. Malom Zsigmondné, Szentjánosida.

Gyászhir. Harmath Miklós kereskedőt és nejét Nuriásn Katát fájdalmas betegség érte Pirokska nevű 2 éves kis leányuk elhunytával, ki f. hó 23-én halt el.

A t. városi főkapitány ur figyelmébe. A városunk közepében éktelenkedő, tűz és egészség veszélyes „cigánia” melynek kitelepítése feltétlenül szükséges szombatonként egész kolduló karavánokat indít meg, melyek ostrom alatt tartják uton, utfélen a környőreletes szívűeket s a hazákat. Egy-egy cigánytűt seregostől kísérik a purdék és szemtelenül kunyorálnak, dologtalanul tartatva el magukat a publikummal. Ha lenne dologház, az ép kéz, lábukat be lehetne vinni, ennek hiányában arra kérjük a főkapitány urat, hogy az engedély nélkül koldulók ellen a legszigorubbán járjon el.

Irodalom.

Előfizetési felhívás, az erdélyi részek legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilapjára: az „Ellenzék”-re. Az új évfolyam közeledtével előfizetést nyitunk az „Ellenzék”-re. Lapunk politikai irányának és társadalmi tevékenységének felsorolásával nem untatjuk olvasóinkat, csupán annyit jelentünk ki, hogy ahoz a multhoz, melyet eddig követtünk s a melyben minket előfizetőink annyi lelkesedéssel támogattak, — ezután is hívek maradunk. Hazánkat, nemzetünket híven, önzetlenül és függetlenül szolgáljuk. Kérjük olvasóinkat, hogy terhes munkánkban legyenek sejtésűnkre, mert csak a közönség támogatása biztosítja törekvéseink sikerét. Az „Ellenzék” előfizetési ára: Egy évre 16 frt. Felévre 8 frt. Negyedévre 4 frt. Egy hóra 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a mellékelt utalványok Kolozsvárra, az „Ellenzék” kiadóhivatalának küldendők. Az „Ellenzék” kiadóhivatala.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből (szerk. Bóthy Zsolt) mely a tartalom és illusztrációk egyre fokozódó gazdaságával minden két hetben pontosan megjelenik, ezúttal már a 7-ik füzet hagyta el a sajtót. Ebben Szilágyi Áron folytatja az előbbi füzetben megkezdett értekezést a XVI. sz. lyrák költészetéről; Kardos Albert külön cikkben foglalkozik Balassi Bálintnak e kor legkiválóbb lyricusának kalandos életével s költészetének fejlettségével; Badits Ferenc a XVI. század elbeszélő költészetéről ír; bevezetőleg kimutatja a virágzásra ható okokat, szól a lantosokról és hegedűsökről, majd külön csoportokban a bibliai elbeszélésekről (Farkas András, Sztarai Mihály stb.), a történeti énekköltésről (itt Tinódi László jut a főhely), a magyar mondakör (részletesen a Toldi-mondáról, Szilágyi és Hajmási történetéről) s végül megkezd a regényes vagy szép-historiák fejtegetését. E tudományos alapon, de a nagyközönség által is élvezhetően írt cikkeiben élénken rajzolódik elénk a mozgalmas század egész irodalmi élete. Különösen tanulságossá teszik e szemléletet a nagy gondal és izléssel összeválogatott illusztrációk: Heitai Zsoltarkönyvének s Balassi első (s egykoru kiadásban egyedüli) művének, a szülei vigasztalására fordított Beteg lelkének két-két kis lapja, továbbá esztergom vára és a sztambulii Hektorony, amaz Balassi harcáról emez annyi jó hazafi keserves rabságról emlékeztet; erdekes egy XVI. sz. lantosok képe is; mutalványok vannak továbbá Tinódi Egervaraból (az eredeti hangjegyekkel és Bartalus átirásában) a Hadnagyok tanúsága egykoru másolatban; Ilsvai Tholdijának címlapja a legrégebb fennmaradt kiadásban (lovas párvadi) stb. Külön műmel-

létlenül a Képes Krónikák 5-ik lapja van a füzetbe esatolva. E lap, mely az initialében Hunor és Magos szarvasvadászatát ábrázolja, tizennyolc színben adja az eredetinek hasonmását, s míg amaz a középkori miniatűr-festésnek, a másolat a nyomdai technikának valódi remeke. A fedőlapon megvan a latin szöveg magyar fordítása s így tartalmilag is érdekes. Bar az ily reproductio rendkívül költséges, az Athenaeum mint kiadó, a későbbi füzetekhez még több nagydíszű mellékletet készül adni, ezzel viszonyosan a közönségnek azt az áldozatkészséget, melylyel e házagpótló vállalatot mar eddig is oly kitüntetőleg felkarolta. A képes irodalomtörténet c. 20 füzetben adatik ki és minden könyvkereskedésben kapható. Egy-egy füzet ára 40 kr. Előfizetés 10—10 füzetre legcélszerűbben a kiadóhoz (Athenaeum Könyvkiadóhivatala, Budapest, Ferenciek-Tere 3.) küldhetők.

Jókai Mór képes díszkiadásának nyolcadik füzeté is most hagyta el a sajtót. Ezen füzet, mely a Magyar Nábob folytatását tartalmazza, a szövegképeken kívül ismét egy színes aquarelket is tartalmaz. Az eddigi 8 füzetben mar 4 ily aquarellt nyújtott a kiadó s a következő füzetekben további 4 színes aquarelket várható. A képek a díszkötés színezés, művészes feltagas és tökéletes reproductio remekeinek mondhatók. A Magyar Nábob ezen díszkiadása 17—18 füzetben Jókai Mór jubileumára teljesen elkészül s az ünneplésnek egyik legszebb emléket fogja képezni. Egy-egy füzet ár 40 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

Közgazdaság.

Könyvismertetés.

Szülő kulturánk helyesebb irányba terelése s felvirágztatásához oly nagyfontosságú közgazdasági, mondhatni nemzeti érdekek fűződnek, a tárgy maga éppen napjainkban annyi vita és komoly gondolkodás tárgya, hogy örömmel kell fogadnunk minden oly törekvést es közleményt, mely nemcsak a kérdés jelen állását ismereti behatóan, hanem megjelöli a célt is, mely fel minden értelmes szülőgazdának napjainkban törekednie kell s a tárgy mélyébe hatolva részletesen megismerteti azon eszközökkel es módokkal, melyek következetes felhasználásával a jelen váltástól leküzdhetjük, a fenyegető bajok romboló hatásait megakadályozhatjuk, sőt általános felkarolás s kitartó igyekezet mellett szülőink jövedelmességét eddig nem sejtett mértékben növelhetjük is. Ily irány es törekvés nyilvánul azon művekben melyekkel Dezső Miklós szülőszeti vándortanár a következő években gazdasági irodalmunkat gyarapította. A szerző nem tartozik azon elméleti tudósok közé, kik elzárva a gyakorlati élettel való érintkezéstől, író asztaluk mellett eszelnek ki megvalósíthatatlan világboldogító terveket. O dél Magyarországon 9 évig harcolt a phyloxera elleni háborukban; arról ír, a mit saját szemével tapasztalt, s olyat tanácsol, a mit megvalósítva látott, vagy maga gondolt ki s honosított meg a gyakorlatban. Felsoroljuk az irónál Nagyenyeden megszerezhető érdekes es tanulságos dolgozatokat, — keletkezési sorrendben azon reményben, — hogy gazdáink szívesen olvassák át s fordítják hasznukra, a közgazdaságnak fejlesztésére egy gyakorlati irányú s éles megfigyelési s leíró képességgel bíró gazdátársunknak üdvös tanácsait. A leírások megértését számos tiszta kivitelű rajz könnyíti meg. Dezső Miklós művei a következők: 1. „Új irányu alapelvek a phyloxera elleni védekezésben.” Pécs 1888. Ára 55 kr. 10 példány 5 frt. 2. „Baranyai zöld szülő-ójtás, miut a magyar szülősgazda legsürgősebb teendője.” III. kiadás. Ára 30 kr. 3. „Gyakorlati trágyakezelés.” (Kiszagdik használatára.) 100 firtal jutalmazott munka. Pécs 1892. 4. „Legujabb magyar szülősgazda.” Pécs 1893. Ára 2 frt 20 kr. Ez utóbbi mű a legjobb ilyenemű munkák közé tartozik.

„Épen a küszöb elé értünk. Mielőtt beléphetünk volna, egy öreg cigányne ajánlotta, hogy ó kártyát vet, megjósolja szerencsémét. És mi oly kíváncsiak voltunk! Már maga a tény, hogy cigányneval találkoztunk, felvidított merengésünkből. — Hányszor mondta nekem nagynéném, hogy az szerencsét jelent. S mi ugy örültünk a jó jelnek.

Vigan nyújtottam oda kezemet s oly sokáig néz-te. Aztán szemembe nézett s mondott sok szépet, sok jót, de szemeiből könnyek csordultak ki, melyekben megtört örömem sugára.

A teremből, hol apám volt, halk hang suttagá, „titok”, „titok.”

Azután a Jenő kezét nézte. Ráncos arca kisimult. Összehasonlította kezeinken az erek futását es hallgatott: Azután nevét kérde.

„Czobor Jenő.”

A szobából egyre hangzott „titok”, „titok.” Be-pillantottam. Épen akkor törült ki apám két könny-cseppet szeméből, azután hadonászott es ismét csendes lett. Azalatt félre vonta Sára anyó Jenőt s valamit kérdezett.

A beteg leány halkan suttagta, „titok”, „titok.” Az ujonjött apaca ismét fölkel, kimerültségét az elbeszélés elfeledtette. Oda ment a beteghez s ismét megcsókolta. A beteg oly nyugodt volt utánna. A fejedelemnő folytatta a lány elbeszélését.

Mikor ismét kiléptem a szobából, két elsápadt arcot láttam. Megfogta kezeinket a vén cigányne s bevitt apám elé. O oly nyugtalan volt. Jenő támoalgó léptekkel követte, én örültem előre az áldásnak. A cigányne így szól:

„Ébredj föl 20 éves tétlenségéből öreg Sándorfi! Készítsd magad egy nagy ünnepélyhez! Emlékszel-e, mikor ezelőtt 20 évvel elvesztetted kicsiny fiadat?”

Emlékszel-e, hogy évekig kerested, mostanig siratad? Mindent megkérdezted, a fát, füvet, virágot, de elfelejtetted megkérdejni Czobor Sárát!

Elvittél minket nehéz munkára, beteg gyermekemtől s az ugy halt meg, hogy nem volt ki lefogja szemét; nem voltam ott, hogy csókjaimmel csaljam vissza az életbe, hogy ne engedjem őt meghalni. . . Elvittél könyörtelenül, mert előbb volt a te gazdagságod szaporítása, mint egyetlen gyermekem megmentése! — És én megboszultalak! Elraboltam kicsiny gyermekedet, szemed fényét, lelked büszkeségét! Elraboltam a szívedet! . . .

Te elütöd feleségedet, hogy miért nem ügyelt reá, — árvává is tetted kicsiny leányodat, mert testvér nélkül maradt! Te megörültél a keresésben s többé nem volt fiad, nem büszkeséged, nem szíved! Ajkaidat csak két szó hagyta el azóta, — minek legyen ajka annak, kinek szíve nincsen?!

Elmenekültem fiaddal a messze határba, hogy ne tudj felőle semmit. Ép oly szép volt, mint az enyém; épen ugy szeretted, mint az! De mégsem volt az enyém az enyém, érted-e Sándorfi?

Egy öreg vadász megvette 50 frtért s embert nevelt belőle. Ezerszer megbántam, százszor megsirattam. Hiszen mégis fiam helyett fiam lett, és büszkeségem! De az isteni gondviselés megmentett attól a kinhalaltól, hogy azelőtt haljak meg, mielőtt megkapnám, mert keresésében öszültem meg én is! Ébredj öreg Sándorfi! öleld meg Czobor Jenőt, mert ez a te fiad, Sándorfi Jenő! Bocssás meg, — s keresd meg anyját, mert ő nem volt hibás, — egyedül én és te! . . . Hála legyen neked te mennybéli Isten!

Az öreg cigányne odadobta az 50 frtot apám lába elé, leborult Jenő előtt, kezeit csókolta, — s többé nem mondott jóslatot, többé nem ébredt fel. . .

Elekes Imre,

„Közérdek.”

Üzenet a szerkesztőségől.

A. B. Cz. Ifjúságunk életéből című tudósítása jelen számunkra kéve érkezett, jövő számunkban fog jönni.

Piaci árak

Nagyenyeden, 1893. év. június hó 22-én.

Egy hektoliter tisztabuza	—	6	frt	—	kr.
„ „ elegy „	—	5	„	35	„
„ „ rozsa	—	5	„	—	„
„ „ kukoricza	—	4	„	20	„
„ „ zab	—	2	„	50	„
Marha hus kilója	—	—	—	48	„
Borju „ „	—	—	—	44	„
Sertés „ „	—	—	—	44	„
Egy köbméter fa	—	2	„	50	„

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Hirdetések.

Henneberg G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen; sima, csikos, kockázott és mintázott, damasztolt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árvalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcha címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kr bélyeg ragasztandó. (1)

Pályázat.

Nagyenyed városi elemi leányiskolánál egyik rendes tanítónői állomás

lemondás folytán üresedésbe jött, melyre pályázatot hirdetek. Évi fizetés 300 frt előleges havi részletekben, 60 frt lakpénz évnegyedes részletekben fizetve. 12 m² tűzifa. Pályázati hatánap folyó évi július hó 15-ke. Pályázók felhivatnak, hogy tanképesítési, erkölcsi, esetleges szolgálati bizonyítványukat, valamint kereszttelő leveleket, alólított iskolaszéki elnökhöz küldjék be. A megválasztott egy évi sikeres működés után véglegesítettik. Az iskolaszék május 26-án tartott üléséből

Kovács Gyula,

polgármester, iskolaszéki elnök

Sz. 588/1893. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró mint tkvi. hatóság, közhírré teszi, hogy dr. Otróban Nándor brassói lakos végrehajtónak, László Anna szászcsanádi lakos végrehajtást szenvedő ellen 120 frt 90 kr s járuléka valamint 30 frt 25 kr s járuléka iránti végrehajási ügyében a szászcsanádi 102. számú tkben. A f 12. r. 4537/1. hr. ingatlanára 135 frt. 14. r. 4571/1. helyr. sz. alattira 106 frt. a szászcsanádi 519. sz. tkben a f 1. r. sz. 4562/1. helyr. sz. ingatlanára 182 frt, továbbá a kis-csergédi 138. sztkben a f 2. rendsz. 351 helyrsz. ingatlanára 37 frt, a 3. rsz. 468. helyrsz. 12 frt, a 7. rendsz. 771. helyrsz. 14 frt, a 8. rendsz. 793. hrsz. 25 frt, a 9. rsz. 943. hrsz. 7 frt, a 10. rsz. 1085. hrsz. 27 frt, a 11. rsz. 1091. hrsz. 13 frt, a 12. rsz. 1235. hrsz. 10 frt, a 13. rsz. 1349. hrsz. 69 frt, a 16. rsz. 1567. hrsz. 52 frt, a 17. rsz. 1604. hrsz. 31 frt, a 18. r. 1845. hrsz. 72 frt, a 19. r. 1861. hrsz. 57 frt, a 21. r. 1893. hrsz. 35. frt, a 22. r. 1992. hrsz. 24 frt, a 23. r. 2246. hrsz. 67 frt, a 24. r. 2475. hrsz. 71 frt, a 25. r. 2507. hrsz. 23 frt, a 26. r. 2509. hrsz. 23 frt, a 27. r. 2512. hrsz. 40 frt megállapított kikiáltási árban a végrehajási árverést elrendelte, s hogy a fennebb megjelölt ingatlanokat az 1893. évi július hó 12-én d. e. 10 órakor Szászcsanád és 1893. évi július hó 13-án d. e. 10 órakor Kis-csergéd község házánál megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adami.

Árverezni szándékozik kötelesek az ingatlanok 10 %-át készpénzben, avagy az 1881. LX. törvényeikk 42.§-ban jelzett árfolyammal számított ovadékképes értékpapirban a bíról kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Balázsfalván, a kir. járásbíró ság tkvi. hatóságánál, 1893. április hó 6-án.

A kivonat hitelül.

VÖRÖS ENDRE, kiadó.

6-9

„ZACHERLIN”
a legkitűnőbb szer minden rovar ellen.

— Ára 15 kr. — 30 kr. —
A felekedő ára 30 kr.

— Ára 50 kr. — 1 frt —
A felekedő ára 30 kr.

A valódi egyszerű hatású „Zacherlin” ismertető jele: I. a lepecsételt üveg. II. a rányomott „Zacherl” szó.

NAGYENYEDEN: Winkler János	BALÁZSFALVÁN: Sinberger Salamon	GY.-FEHÉRVÁRT: Szentgyörgyi A.
„ „ „ Cirner J. József	„ „ „ Schieszl Károly	„ „ „ Jakabffy Albert
„ „ „ Bisztritsány Leios	„ „ „ Salman J.	„ „ „ Nagy József
ABRUDBÁNYÁN: Molnár Árpád	GY.-FEHÉRVÁRT: Frölich Gyula	MAROS-UJVÁRT: Virág Tamás
uraknál.	uraknál.	uraknál.

GANZ ÉS TÁRSA
vasöntő és gépgyár részvénytársulat
BUDAPESTEN.

9-10

TURBINÁK,
a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontos szabályozással s a vizierőnek lehetőleg legjobb kihasználással.

Hengerszékék
magas és parasztrőlésre,

hámozó és egyéb malomgépek, egész malomberendezések.

Aprító gépek,
m. p. golyós malmok, Grúson rendszerre szerinti, zuzó pofák, hengerek, zúzóművek stb. stb.

ELECTROMOS VILÁGÍTÁS
ismert táv-vezetési rendszerök szerint és

ELECTROMOS ERŐ ÁTVITELI BERENDEZÉSEK,
melyek segítségével lehetségesé válik, távolabbi eső vízi erőket előnnyel ipari célokra felhasználni.

Gépek PÁPIR- és CELLULOSE gyártásra.

Máriaczei
Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nékülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgörögés, búzás láhsal, fejfájás, savanyú felbőgés, hasamosság, gyomorfájdalom, főtölleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörögés, széklet.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejéjésénél, a menyinyiben ez a gyomorol szárazított, gyomortürelésnél étellekkel és italokkal gúszák, májbajok és hámorholódásnál.

Említett bajknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg 4 a 70 kr.

Magyarországi foraktár:
Török József gyógyszerterára
Budapest, Király utca 12 sz.

A vőjegyet és aláírást tüztesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcsépek** valódián kaphatók

Nagyenyeden
Kovács József gyógyszerész urnál.

Balázsfalván
Schieszl Károly gyógyszerész urnál.

(28-43.)

6-6

Egészen ujonnan berendezve! **Fürdő-idény tartama május - szeptember.** **Villamos világítás!**

A leggazdagabb

szénsavas vasas források!
(József- és Mihály-forrás.)

A női bántalmak, vérszegénység, sápkor, hólyaghurut és vesfőny. arenyeres bántalmak, gyomor- és bélhurut, idegbajok ellen kiváló orvosi tekintélyek által ajánlva.

Szénsavas vasas meleg-(pezső)-tűkőr fürdők, egy külön e célra emelt új épületben, a legkényelmesebben berendezve nők és férfiak számára. Láp-(mör)-fürdők. Calorisator-fürdők. Minden-nemű kádfürdők. Uszoda a természetes források fölő emelve. (17°-18° C fokra melegítve.) Kellemes égálj. Jó, olcsó lakások. Kitűnő kiszolgálat és jó ékezés. Naponta többször zene. Este villamos világítás a parkban. Állandó fürdőőrös: Dr Sántha György.

A buziási József- és Mihály-források vize nemcsak mint kitűnő gyógyvíz ismeretes, de óriási szénsavtartalmánál fogva a legkellemebb hűstő itallal is szolgál. — Minden-nemű felvilágosítással, nemkülönbön prospektusokkal szolgál a fürdőigazgatóság Buziáson (Temesmegye).

Buziás
gyógyfürdő
vasuti állomás LUGOS
Zónajegy Budapest—Orsova.
Magyar királyi állam vasutak.
Minden vonathoz elegáns társasokosk személyenkint 1 frt, magánfogatok személyenkint frt 1.50 a fürdőigazgatóság által kirendelve.

Hidegvizgyógyintézet és Kneip-kura Buziáson.

Tekintettel a fürdőző-közöség azon részére, mely a hidegvizkurát, főleg a Kneip-kurát kívánja használni, Buziás-fürdő is ez idén egy külön e célra épült és szakszerűen berendezett vizgyógyintézet létesült, hol a vizgyógyomod és Kneip-kura művelein kívül massage-villanyozás, villamos fürdők is alkalmazhatnak. Külön gyógy-ét, rend. Jól képzett fürdőszolgák és fürdőszolganók.

A vizgyógyintézetnek e téren már régóta előnyösen ismert szakorvosa és vezetője:
Dr FAJTH PÉTER.

Nehány sz

Rövide tulajdonitok iparos tanul szonyaink tö oly körülmé pontból köz a polgarság Mondj ügyet hossz gyakorlatila mények tar zat fog adn nem vagyunk, s hog moguljai, s a kis ipar változások hető tényt inkább keré hiru iparos terjedelmes értelmetlens könnyen ny zajtává. A osztályban önhibája fo sával vagy tartani, so zalmát eljá lly hibák, lehet felada is akár köz már is apo mind a leg szeruleg m doskodik en kifejtett fur Ha va

1878. Amerique p Martinique s vetett. Az ég tenger áltás utazók majd lománál mi Ozeánou. A nagy kapitánya, ké Mellette tabo papir, melye — Kap utast fogunk Fort de Fra 410 első osz à Pitrevoar — Pat kapitány. — A delkezéere s zésével a ma miutegy szá